

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Теорія і практика перекладу (румунська мова)

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальності 014 Середня освіта

предметної спеціальності 014.027 Румунська мова і література

Обмеження для вибору: «Практичний курс румунської мови», «Вступ до романської філології», «Країнознавство Румунії», «Теоретичний курс румунської мови», «Література Румунії»

Кількість кредитів (годин): 4 (120 годин): (денна форма: 48 год.: 20 - лекції; 28 - семінарські; 72 - самостійна робота)

Мова викладання: українська/румунська

Презентаційні матеріали: посилання на курс в онлайн-платформі Moodle_ІДГУ (II): <https://meet.google.com/okn-hbjt-hsk>

2. Інформація про викладача

ПІБ: Голованова Олена Михайлівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат філологічних наук, доцент

Кафедра: романо-германської філології та методики навчання іноземних мов

Робочій e-mail: elena.univ@ukr.net

Години консультацій на кафедрі: середа – 14:40 – 15:40

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни «Теорія і практика перекладу (румунська мова)» є загальні теоретичні питання науки про переклад – типи перекладу, типи перекладацької ідентифікації, поняття еквівалентності перекладу, базові аспекти перекладу, моделі перекладу, стратегії перекладу, тощо, особливості двостороннього перекладу тексту (з румунської мови на українську й навпаки) на основі базових знань з урахуванням, лексичних, граматичних, фонетичних і стилістичних аспектів.

Мета дисципліни «Теорія і практика перекладу (румунська мова)» є опанування практичними навичками перекладу, а також встановлення лексичних, морфологічних та граматичних відповідностей між румунською та українською мовами у текстах різних дискурсивних стилів для адекватного відтворення інформації у різних комунікативних ситуаціях.

Результати навчання

Здобувачі вищої освіти, що опанують навчальну дисципліну «Теорія і практика перекладу (румунська мова)» зрозуміють:

- термінологію курсу теорія і практика перекладу та суміжних наук;
- теоретичне підґрунтя перекладацьких процесів та аналітичний підхід до перекладу різноманітних текстових матеріалів;
- розрізняти і використовувати різні види трансформацій, що застосовуються при перекладі прозових і поетичних творів;

- багатство виражальних засобів румунської мови.
- застосувати знання контрастивного та компаративного аналізів мовних одиниць у процесі перекладу;
- вирізняти чинники, що впливають на процес перекладу у конкретних випадках;
- закласти основи стратегічного підходу до вирішення перекладацьких завдань;

В процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти можуть оволодіти такими вміннями й навичками:

- використовувати словники та технічні засоби у перекладацькій роботі,
- самостійно аналізувати семантичну, граматичну структуру тексту, що перекладається;
- правильно застосовувати лексико-граматичні перекладацькі трансформації при перекладі одиниць різних рівнів мови.
- формувати навички зіставлення лексико-граматичних явищ різних мовних систем;
- розвивати у здобувачів вищої освіти навички практичного застосування відповідних стратегій, методів та технік перекладу у роботі з навчальним матеріалом;
- вдосконалювати вміння перекладу з румунської мови на українську й навпаки;

4. Зміст дисципліни

Tema 1 CONCEPTUALIZAREA TRADUCERII

Aspecte istorice ale traducerii (spațiu român și occidental)

Traductologia – știință modernă

Problemele definirii conceptului de traduce. Tipuri de traducere

Тема 1 КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ПЕРЕКЛАДУ

Історичні аспекти перекладу (румунський та західний простір)

Переклад - сучасна наука

Проблеми визначення поняття перекладу. Види перекладу

Tema 2 TRADUCĂTOR ȘI COMPETENȚA TRADUCTOLOGICĂ

Tipuri de traducători și exigențele înaintate.

Școli de formare. Traducere și multilingvism european

Competența traductologică

Relațiile traducător autor

Тема 2 ПЕРЕКЛАДАЧ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

Види перекладачів і вимоги.

Навчальні школи Переклад і європейська багатомовність

Перекладацька компетентність

Відносини автор - перекладач

Tema 3 SPECIFICUL TRADUCERII

Unitatea de traducere

Nivele traducerii

Transformări globale și intratextuale

Тема 3 СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ

Одиниця перекладу

Рівні перекладу

Глобальні та внутрішньотекстові трансформації

Tema 4 SENS ȘI TRADUCERE

Transmiterea sensului referențial

Transmiterea sensului pragmatic

Aspecte culturologice și sociolingvistice în traducere: variațiile limbajului și noțiune de registru

Teoria transformațională traductologică: transformări lexicale și lexicogramaticale.

Тема 4 ЗНАЧЕННЯ ТА ПЕРЕКЛАД

Передача референційного значення

Передача прагматичного значення

Культурологічні та соціолінгвістичні аспекти перекладу: мовні варіації та поняття реєстру

Перекладацька трансформаційна теорія: лексичні та лексикограматичні трансформації.

Тема 5 CORESPONDENȚA ȘI NON-CORESPONDENȚA TRADUCTOLOGICĂ

Noțiune de universalii / realii

Noțiune de echivalență

Сарцанеле линвале ын традучере „Prietenii falși” ын традучере

Тема 5 ВІДПОВІДНІСТЬ ТА НЕВІДПОВІДНІСТЬ ПЕРЕКЛАДУ

Поняття універсалії / реалії

Поняття еквівалентності

Лінгвістичні підводні камені в перекладі «Фальшиві друзі» в перекладі

Тема 6 PROCESUL TRADUCERII

Etapele procesului de traducere

Interpretare, comprehensiune și explicare

Text, context și interpretare

Traductibilitate

Тема 6 ПРОЦЕС ПЕРЕКЛАДУ

Етапи процесу перекладу

Інтерпретація, розуміння та пояснення

Текст, контекст і інтерпретація

Перекладність

Тема 7 OBSTACOLELE SOCIO-CULTURALE ÎN TRADUCERE

Texte cu conținut cultural

Umorul ca obstacol de comunicare interculturală

Strategii de traducere

Тема 7 СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПЕРЕШКОДИ В ПЕРЕКЛАДІ

Тексти культурного змісту

Гумор як перешкода міжкультурної комунікації

Стратегії перекладу

Тема 8 INTERDEPENDENȚA LIMBĂ / CULTURĂ ÎN TRADUCERE Interdependența

limbă/cultură: stereotip, etalon, datini și obiceiuri

Traducerea expresilor frazeologice și a fonului paremic

Problema realiilor și culturemelor în traducere

Numele proprii în traducere

Тема 8 ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ МОВА/КУЛЬТУРА В ПЕРЕКЛАДІ Взаємозалежність

мова/культура: стереотип, стандарт, традиції та звичаї

Переклад фразеологізмів і паремічного підґрунтя

Проблема реалій і культурем у перекладі

Власні імена в перекладі

Тема 9 TRADUCEREA SPECIALIZATĂ

Aspecte ale limbajului specializat

Traducerea textelor specializate. Redactare

Тема 9 СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ПЕРЕКЛАД

Аспекти спеціалізованої мови

Переклад спеціалізованих текстів. Редагування

Тема 10 TRADUCEREA ORALĂ (INTERPRETAREA)

Traducerea *versus* interpretare.

Definiere și caracteristici esențiale

Interpretarea simultană

Interpretarea consecutivă

Тема 10 УСНИЙ ПЕРЕКАЗ (УСНИЙ ПЕРЕКЛАД)

Переклад *versus* інтерпретація.

Визначення та суттєві характеристики

Синхронний переклад

Послідовний переклад

TEMATICA STUDIILOR DE CAZ

Exigențe pentru realizarea studiului:

Lucrul în echipă: 2-3 studenți.

Prezentare: orală, fișe interactive, material audio-vizual, prezentare Power Point.

Orientarea conținutului: problematică, scopuri, relatarea subiectului, concluzii.

Interacțiunea cu colegii: implicarea în discuție, însărcinări practice, participare directă.

Тimpul prezentării: 15 minute.

ТЕМИ КЕЙСІВ

Вимоги до проходження дослідження:

Командна робота: 2-3 студенти.

Презентація: усна, інтерактивні записи, аудіовізуальний матеріал, презентація Power Point.

Спрямованість змісту: проблема, цілі, сюжет теми, висновки.

Взаємодія з колегами: залучення до дискусії, виконання практичних завдань.

Час виступу: 15 хв.

- 1) Traducerea poetică – probleme și soluții.
- 2) Aspecte ale traducerii literare în Moldova.
- 3) Teoreticienii traducerii.
- 4) E.Nida în universul traductologic.
- 5) Aportul lui G.Mounin în teoretizarea traducerii.
- 6) Dublajul filmelor / desenelor animate.
- 7) Sub-titrajul filmelor / desenelor animate.
- 8) Problemele traducerii poveștilor.
- 9) Traducerea juridică și responsabilitatea profesională.
- 10) Specificul traducerii proverbelor.
- 11) Traducerea mesajelor publicitare.
- 12) Istoria traducerilor în Franța.
- 13) Istoria traducerilor în Moldova.
- 14) Traducerea figurilor de stil.
- 15) Traducerea textelor tehnice.
- 16) Specificul traducerii economice.
- 17) Traducerile în domeniul agrar.
- 18) Dificultățile interpretării simultane și consecutive.
- 19) Traducerea spoturilor publicitare video.
- 20) Particularitățile traducerii literare.

5. Політика курсу

Відвідування навчальних занять

Відвідування занять є обов'язковим; студент, який пропустив практичне заняття, самостійно вивчає матеріал (при виникненні питань може звертатися за консультацією згідно розкладу консультацій викладачів оприлюдненого на сайті кафедри) за наведеними джерелами, виконує завдання і здає його викладачу; за об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та ін.) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання не авторських ідей, розробок, тверджень, відомостей і т.п.; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Використання технологій штучного інтелекту – не передбачено

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Форма проміжного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового контролю: залік

Критерії оцінювання під час аудиторних занять:

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним

	матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Вид	Максимальна кількість балів
Підготовка розмовної теми	5
Письмові роботи - переклад текстів за вивченим граматичним матеріалом	5
Домашнє / індивідуальне читання	5
Підготовка кейсів	5

Критеріями оцінювання розмовної теми, *обробки та презентації методичних матеріалів з іноземних ресурсів* є здатність студента до отримання науково-методичної інформації на іноземній мові, до аналізу та синтезу, практичного використання набутих теоретичних знань; є здатність студента до спілкування за означеною темою, спираючись на самостійно опрацьовані лексичні одиниці.

Критеріями оцінювання письмових робіт - перекладу текстів є здатність студента продемонструвати отримані знання на прикладі виконання конкретних вправ.

Критеріями оцінювання домашнього та індивідуального читання студента є його мовленнєві вміння й навички з чотирьох видів мовленнєвої діяльності, самостійність досягнення комунікативної мети, демонстрація певного рівня вправності у процесі монологу/діалогу (стилість, логічність, виразність, доречність, винахідливість).

Критеріями оцінювання *кейсів з матеріалами*: усна презентація, інтерактивні записи, аудіовізуальний матеріал, презентація Power Point, здійснюється за такими критеріями: самостійність, креативність, логічна послідовність передачі інформації.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає як теоретичні питання так і практичні завдання.

Приклад модульної контрольної роботи.

1. Розкрийте зміст питання:

Перекладач та перекладацька компетентність

Види перекладачів і вимоги.

Навчальні школи. Переклад і європейська багатомовність

Перекладацька компетентність

Відносини автор - перекладач

2. Розкрийте зміст питання:

Соціокультурні перешкоди в перекладі

Тексти культурного змісту

Гумор як перешкода міжкультурної комунікації

Стратегії перекладу

3. Перекладіть текст румунською мовою - № 12

Вишиванки

В українців дуже гарний традиційний одяг. На свята вони із задоволенням одягають старовинну чи сучасну вишиванку. Вишиванка — це сорочка з білої тканини, на якій обов'язково є вишивка. Для вишиванки зазвичай використовують вишивку хрестиком. На чоловічих сорочках вишивають комірець, на жіночих сорочках — ще й рукави. Популярні візерунки — квіти, виноград, калина; на чоловічих сорочках найчастіше вишивають

геометричний орнамент. А кольори найрізноманітніші: червоний з чорним, червоний з сірим, зелений, жовтий, чорний, синій тощо. І такі вишиванки яскраві, що здається, ніби від них йде тепло. А як хочеться торкнутися тих квітів, нехай триває свято!

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Bantaș A., Croitoru E. Didactica Traducerii. București: Teora, 1998, 144 p.
2. Bălăcescu I. Traductologie: cognitivism și creativitate. // Analele Universității din Craiova, Științe Filologice, Lingvistica, nr.1-2 / 2002, 88 – 99 p.
3. Bălțatu L. Traducerile din proza universală : opinii și realizări. // Analele Științifice ale USM, Chișinău, 2004, 468 – 470 p.
4. Bell, Roger T. Teoria și practica traducerii, 2001
5. Condrea I. Lexicul intraductibil și problema realiilor. // Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știință literară, Bălți, 2004, volumul IV, 132 – 136 p.
6. Condrea I. Comunicarea prin traducere. Chișinău: ed.Tehnica-Info, 2001,128p.
7. Dimitriu R. Disocieri și interferențe în traductologie. Iași: ed.Timpul, 2001, 127 p.
8. Dragan E., Langue, culture, traduction. // Materialele Colocviului Comemorativ Internațional —Tradiție și Modernitate în Abordarea Limbajului consacrat aniversării a 65- a de la nașterea profesorului M.Ionița, Bălți, 2006, 95 – 102 p.
9. Dragan E., L'Étalon culturel : son expression et ses fonctions dans la langue. // Инновации и прагматики филологических исследований. Материалы Международной научной конференции посвященной памяти профессора В.Н.Мигрина, Bălți, 2006, 87 – 93 p.
10. Greere A. L. Fonctionnalisme dans la théorie de la traduction. // Studia Universitas Babeș Bolyai, Cluj Napoca, 2002, 241 – 246 p.
11. Ionescu G. Orizontul traducerii. București: ed.Institutului Cultural Român, 2004, 268 p.
12. Jeanrenaud M. Universaliiile traducerii. Studii de traductologie. Iași,: ed.Polirom, 2006, 387 p.
13. Lungu-Badea G. Despre traductologie (obiect de studiu, statut, obiective, teorii ale traducerii)// Studii și Cercetări lingvistice—ed.Academiei Române, nr.1-2, 2001, 212 – 215 p.
14. Meschonnic Henri Poétique du traduire. Paris: ed. Verdier, 1999, 468 p
15. Mounin G. Les problèmes théorique de la traduction. Paris: ed. Gallimard, 2004, 290 p.
16. Ricoeur P. Sur la traduction. Paris: ed. Bayard, 2004, 69 p.
17. Smirnov I. Quelques aspects de difficultés de traduction. // Materialele Colocviului Comemorativ Internațional —Tradiție și Modernitate în Abordarea Limbajului consacrat aniversării a 65-a de la nașterea profesorului M.Ionița,Bălți, 2006, 147-153 p.
18. Sovea M. Représentation et stéréotypes interculturels dans la presse roumaine – le cas de la France. // Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știință literară, Bălți, 2004, volumul III, 57-62 p.

<http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/ungureanu/traducere.pdf>

[Eugeniu Coșeriu și lingvistica textului www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=454](http://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=454)

[Eugeniu Coșeriu, Lingvistica textului. O introducere în hermeneutica ...](#)

www.academia.edu/.../Eugeniu_Coșeriu_Lingvistica_textului._O_introducere_în_her...

[ANALIZA DISCURSULUI SI LUMEA TEXTULUI - Scribd](#)

<https://www.scribd.com/.../ANALIZA-DISCURSULUI-SI-L...>

[Analiza textului/discursului \(modelul lui Plett\) - dimensiunea pragmatica](#)

www.scritub.com/.../Analiza-textuluidiscursului-mo2411616...

[analiza lingvistică a fragmentarium-ului eminescian - Agir](#)

www.agir.ro/buletine/1751.pdf

[Utilitatea conceptelor lingvisticii integrale a textului pentru pragmatică ...](#)

www.academia.edu/.../Utilitatea_conceptelor_lingvisticii_inte...

Затверджено на засіданні кафедри романо-германської філології та методики навчання іноземних мов від 24 січня 2024 р., протокол № 5